

Ольга НИКОЛИШИН

здобувачка освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ
Олена ДУДКІНА

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА МЕХАНІЗМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Підвищення спроможності органів влади у сфері управління ресурсами в умовах бюджетних обмежень, зростаючих потреб громади та викликів війни є одним із ключових завдань ресурсного забезпечення органів місцевого самоврядування, зокрема міських рад. Саме сукупність фінансових, кадрових, інфраструктурних та інформаційно-аналітичних ресурсів органів місцевого самоврядування визначають ефективність реалізації їх повноважень.

Органи місцевого самоврядування (ОМС), зокрема міські ради, є основною ланкою управління на рівні територіальних громад. Вони здійснюють безпосереднє управління публічними справами, виконують функції надання послуг, регулювання розвитку території, підтримки інфраструктури, забезпечення безпеки й соціального захисту [1]. Для цього критично важливим є ефективне ресурсне забезпечення їх діяльності. Адже недостатність або нераціональне використання ресурсів призводить до зниження якості управління та втрати довіри з боку населення.

В умовах децентралізації та удосконалення територіальної організації влади в Україні діяльність органів місцевого самоврядування стикнулась з рядом проблем їх ресурсного забезпечення. Це стосується проблем фінансового підґрунтя їх функціональної діяльності, серед яких: нерівномірність надходжень до місцевих бюджетів (особливо в містах різного рівня); залежність від трансфертів та дотацій, що обмежує автономність у прийнятті

рішень; недостатня спроможність міст самостійно залучати інвестиції; витратний характер функцій (житлово-комунальна сфера, медицина, освіта) без адекватного фінансування.

Це посилюють кадрові проблеми, зумовлені в багатьох випадках старінням кадрів, плинністю молодих фахівців, низьким рівнем мотивації; недостатністю управлінських, аналітичних, цифрових компетенцій персоналу; недієвістю політики професійного розвитку в органах влади.

Процеси цифровізації суспільного розвитку посилюють проблематику забезпечення органів місцевого самоврядування інформаційно-аналітичними ресурсами, що супроводжують фрагментарність або відсутність баз даних про стан інфраструктури, бюджет, кадрову політику; недостатній рівень цифровізації управлінських процесів; слабкий рівень аналітичної підтримки прийняття рішень.

Якщо характеризувати специфіку ресурсної системи забезпечення діяльності міської ради, то слід вказати, що вона як колегіальний орган ухвалення рішень, працює у взаємодії з виконавчим комітетом і структурними підрозділами. Це визначає ряд її особливостей, таких як: багатофункціональність, що поєднує законодавчі (рішення) та виконавчі (контроль, регулювання) функції; вплив політичного середовища на прийняття рішень щодо розподілу ресурсів. Міська рада має дотримувати високий рівень відповідальності перед громадою та державою щодо ефективності використання ресурсів. В ситуації обмеження бюджету загострюється необхідність збалансовувати інтереси різних груп населення.

З огляду на вказане, для підвищення ефективності роботи міської ради, в контексті її ресурсного забезпечення, доцільно застосовувати інструменти управління ресурсами [2] та впроваджувати фінансові механізми через перехід до програмно-цільового методу формування бюджету; активізацію місцевого економічного розвитку (розширення бази оподаткування); залучення коштів міжнародних організацій та грантових програм.

Серед інструментарію управління кадровими ресурсами можна виділити розширення муніципальних програм підготовки та стажування фахівців, а також стимулювання системи внутрішнього мотиваційного менеджменту. Щодо управління комунальним майном, дієвими є інвентаризація та оптимізація комунального майна; впровадження прозорих механізмів оренди, концесії, державно-приватного партнерства, системне проведення моніторингу ефективності управління комунальними підприємствами та ін..

Таким чином, ефективне ресурсне забезпечення діяльності міської ради є запорукою успішного функціонування системи місцевого самоврядування. Вирішення фінансових, кадрових, інфраструктурних та інформаційно-організаційних проблем можливе через впровадження комплексних механізмів стратегічного управління. Особлива увага має приділятися прозорості, ефективності та інноваційності в управлінні ресурсами органу місцевого самоврядування.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Дудкіна О.П. Регіональне управління : навч. посібник (2-ге видання, виправлене і доповнене). Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2024. 202 с.